

Celleforandringer på livmoderhalsen

Revideret April 2024

Celleforandringer er ikke det samme som kræft – men de kan undertiden udvikle sig til kræft. Du kan ikke mærke, om du har celleforandringer eller HPV. Hvis forandringerne bliver opdaget og behandlet i tide, kan du reducere risikoen for, at de udvikler sig til livmoderhalskræft.

Hvis du får symptomer fra underlivet fx uventet blødning, blødning efter samleje, smerter eller ændret udflåd, uanset om du deltager i screening eller ej, skal du altid søge læge.

HPV står for Human PapillomaVirus

Man regner med, at op til 80 % af alle kvinder får en HPV-infektion på ét eller andet tidspunkt i deres liv. HPV er betegnelsen for en stor gruppe virus, som kan smitte seksuelt. I langt de fleste tilfælde forsvinder virus uden at give anledning til symptomer, men hos nogle bliver infektionen kronisk. Det er denne kroniske betændelsestilstand, som kan give celleforandringer.

Udviklingen fra celleforandringer til livmoderhalskræft sker oftest over en længere årrække. Visse faktorer kan øge risikoen for at celleforandringerne udvikles til kræft i livmoderhalsen, fx hvis man er ryger.

Vaccination mod HPV

Vaccinationen har bedst effekt, hvis du bliver vaccineret, før seksuel debut, hvor du ikke er smittet med de virustyper, som vaccinen virker imod. Du kan dog have gavn af vaccinen, fx efter behandling med et keglesnit for celleforandringer, hvor vi vil tilråde at blive vaccineret.

Er der tegn på celleforandringer i smear/børsteproven, som kræver yderligere undersøgelse foretages KBC

Har du fået påvist HPV og/eller celleforandringer ved den almindelige screening (smear) for livmoderhalskræft, vil du blive tilrådet yderligere undersøgelse hos en gynækolog, der undersøger livmoderhalsen og tager et "lille skrab" med en børste samt 4-5 små vævsprøver fra livmoderhalsen. Du vil blive lokalbedøvet, og det gør derfor ikke ondt at få taget vævsprøverne fra livmoderhalsen. Det bløder ofte efter vævsprøvetagningen. Afhængig af blødningen vil du måske få lagt en lang gazestrimmel i skeden. Du må fjerne denne efter ca. 4-6 timer.

Efter undersøgelsen er der nogle sår på livmoderhalsen, der kan bløde i nogle dage. Blødningen bør ikke overstige en kraftig menstruation i styrke, og den skal aftage dag for dag. Indtil ophør af blødning bør du ikke have samleje, bruge tampon, tage karbad, gå i svømmehal eller bade i havet. Herudover kan du leve som du plejer.

Hvis du i dagene efter vævsprøvetagningen oplever kraftig blødning, smerter, ildelugtende udflåd og/eller feber, skal du kontakte klinikken. Udenfor vores åbningstid kontaktes egen læge, vagtlæge eller skadestue.

Svarene på celle- og vævsprøverne forventes indenfor 2-4 uger. Hvis vævsprøverne viser, at der er mere udtalte celleforandringer, vil man anbefale, at du får foretaget et keglesnit. Ved lettere celleforandringer vil du typisk tilrådes opfølgende kontrol efter fx 12 mdr, da disse celleforandringer ofte er selvlimiterende.

Keglesnit (Konisatio)

Selv svære celleforandringer er *ikke* det samme som kræft og kan i mange tilfælde forsvinde af sig selv. Man kan dog ikke på forhånd vide, hvilke der vil forsvinde, og hvilke der med årene vil udvikle sig til kræft.

Ved et keglesnit fjernes et kegleformet stykke af livmoderhalsen med en lille tynd el-slynge. Det er en lille operation, der foregår i lokalbedøvelse. Du vil blive henvist til en anden privatpraktiserende gynækolog eller sygehuset mhp. at få foretaget keglesnit.

Risici/fremtiden efter et keglesnit

Efter et keglesnit har du stadig mulighed for at blive gravid og få børn. Der er dog en let øget risiko for at føde for tidligt. Sjældne komplikationer efter keglesnit er desuden svær blødning, infektion og/eller forsnævring af livmoderhalskanalen.

De fleste kvinder med svære celleforandringer bliver helbredt ved en keglesnitsoperation, men alle skal kontrolleres første gang 6 måneder efter keglesnittet for både HPV (Human Papillomavirus) og celleforandringer.

Man kan godt få celleforandringer, selv om man tidligere har fået foretaget et keglesnit. Vi anbefaler HPV vaccination i ugerne efter keglesnitsoperationen via din egen læge, og at man fortsætter med de anbefalede kontroller/screeninger.

